

Становище

Дисертация на тема: ЗДРАВНИ УБЕЖДЕНИЯ И СТРАТЕГИИ ЗА СПРАВЯНЕ ПРИ ОНКОБОЛНИ

ДОКТОРАНТ: АНАСТАСИЯ МАНЛИХЕРОВА

Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Докторската дисертация на Анастасия Манлихерова е положена в сложна ,многообразна и трудна за психологична интервенция среда свързана със сериозна житейска криза. Съвременната онкопсихология набира скорост , поради неблагоприятния за съжаление факт повишаването онколичната заболяемост , вероятно се дължи и на ранната диагностика .но това е предизвикателство и пред медиците и пред психолозите изучаващи тази нозология.В тази динамично променяща се среда изучаването на здравните нагласи и убеждения на пациента, извеждането на активни и ефективни стратегии за справяне има смисъл относно диадата патогенеза- саногенеза пряко свързана с качеството на живот.

Структура на дисертационният труд:

Структурно дисертационния труд отговаря на академичните изисквания по обем , логична подреденост на цел , предмет , задачи , хипотези , изследване и резултати. Дисертацията е с обем 175 страници, цитирани 131 източника на латиница, кирилица, електронни публикации.. Резултати са представени чрез ясни таблици и фигури.

Теоретичен обзор на дисертационният труд:

В теоретичният обзор са разгледани основните концепции определящи личностовата специфика за онкогенната предиспозиция.

Направен е чудесен анализ на съвременните изследвания по темата.

Манлихерова е представила като класиците в личностовата типология както Роземан и Фридман , така също и теориите на Лазарус и Фолкман за стресогенния отговор и ефекта на соматизация и взаимовръзката му с емоционалната реакция.

Изведени са и съвременните модели за справяне свързани със социалната активност на индивида и поведенческия модел.

Специално място е отредено на познатия в професионалните среди саморегулативен модел на Лъовентал за справяне със стреса, имащ конкретно отношение към справянето при заболявания от хроничен характер и тежки живото-застрашаващи състояния.

Манлихерова извежда водещото влиянието на дистреса като основен патогенетичен фактор на живото-застрашаващи заболявания, като онкологичните, без да се подценяват останалите фактори имащи отношение към болестта.

Емпирично психологично изследване

Проведеното емпирично изследване включва два етапа: първият е качествено изследване на десет лица с полу-структурирано интервю върху личностови и психо-социални рискови фактори и психодиагностична оценка на здравни убеждения и модели на здравно поведение. Този модел на интервю е изработен и апробиран от докторантката, с формулирани основни допълнителни въпросни, които дават възможност за изследване на индивидуалните различия при пациентите. От качествения анализ са изведени данни за преживени конкретни травми, допринесли да разгръщане на онкологичното заболяване. Едновременно с това респондентите се отличават с личностови черти, характерни за личностов тип „С“, с доминиране на волеви стоицизъм и интензивни негативни афекти, които са изтласквани. Очертани са пет основни тенденции характерни за здравните им навици, с преобладаване на готовност за промяна към нетипични поведенчески действия, субективно преживени като полезни. Вторият етап на емпиричното изследване включва изследване на 30 пациента с четири тестови въпросници, които дават възможност за количествена оценка на четири основни психологични конструкта, свързани с възприемане на болестта, психологични фактори на поява на болестта, качество на живот и справяне с болестта. Въпросниците са описани много детайлно, с данни за тяхната адаптация, валидност и надеждност, скали на айтемни анализи. Много добре е структурирана основната хипотеза на изследване, разгръната в пет подхипотези, даващи възможност за детайлни анализи.

Изводи и заключение

Изводите са ясно постулирани , изведени са приноси от практико-приложен характер, подпомагащи изследванията на здравните убеждения, моделите на боледуване и стратегиите за справяне с онкологичната нозология.

Резултати от изследването и предложеният на тази база анализ биха били полезни на практическата работа на психолози и психотерапевти, практикуващи в областта на поведенческата медицина, онкопсихологията

Всичко това ми дава увереност да считам че дисертационният труд е изпълнен според изискванията за придобиване на ОНС "доктор" и предлагам на уважаемото жури да гласува на Анастасия Манлихерова образователна и научна степен „Доктор” по научна специалност: 3.2. Психология (Психология на здравето)

09.012019

доц. д-р Красимир Иванов